

VARHAISKASVATUKSEN ASIAKASMAKSUJEN MÄÄRÄÄMINEN JA PERIMINEN LAPSEN VARHAISKASVATUKSESTA 1.3.2023

1. Yleistä

Lasten varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja koskevat säännökset on koottu varhaiskasvatuksen asiakasmaksulakiin 1503/2016. Kyseisessä laissa säädetään lasten varhaiskasvatuksesta perittävien maksujen määräytymisestä sekä varhaiskasvatuksen asiakasmaksun määräämiseen perusteena olevista tuloista.

Korkolaissa (633/1982) 4§:ssä säädetään varhaiskasvatuksen asiakasmaksun viivästymisen johdosta perittävästä viivästyskorosta.

2. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksun määrittäminen

Varhaiskasvatuksesta peritään kuukausimaksu, joka määräytyy perheen koon, perheen tulojen sekä palvelun tarpeen mukaan.

Perheen koko

Perheen kokona otetaan huomioon yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliitonomaisissa olosuhteissa elävät henkilöt sekä heidän kanssaan samassa taloudessa asuvat molempien alaikäiset lapset. Perhekoon muuttuessa tai kun lapsi täyttää 18 vuotta, tarkistetaan asiakasmaksu seuraavan kuukauden alusta lukien.

Vanhempi/huoltaja on velvollinen ilmoittamaan varhaiskasvatuspalveluihin perhekoon muutoksen.

Perheen tulot

Maksu määräytyy perheen veronalaisten (bruttotulojen) ja verosta vapaiden tulojen perusteella.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksu määrätään pääsääntöisesti vuoden tulokertymästä todettavissa olevien tai arvioitujen tulojen perusteella ja se on voimassa toistaiseksi.

Kuukausimaksu

Varhaiskasvatuksen kuukausimaksu on perheen koon mukaan määräytyvän maksuprosentin osoittama euromäärä vähimmäistulorajan ylittävästä kuukausitulosta, korkeintaan 295 euroa kuukaudessa.

Esiopetuksen (4 tuntia päivässä, 186 työpäivää) lisäksi tarvittavasta täydentävästä varhaiskasvatuksesta peruskoulujen lukuvuoden ajalla peritään varhaiskasvatusaikaan sidottu asiakasmaksu. Peruskoulujen kesäloman ajalla peritään normaali varhaiskasvatuksen asiakasmaksu.

Asiakasmaksu on lapsikohtainen

Perheen ensimmäiseksi lapseksi katsotaan lain mukaan aina nuorin, varhaiskasvatusta käyttävä lapsi. Perheen toisesta varhaiskasvatuksessa

olevasta lapsesta peritään 40 % tulojen mukaisesta maksusta ja kunkin seuraavan lapsen maksu on 20 % nuorimman lapsen maksusta. Jos kuukausimaksu on lasta kohden vähemmän kuin 28 euroa, maksua ei peritä. Maksun määrä pyöristetään lähimpään euromäärään.

Jos lapsen huoltajat asuvat eri osoitteissa, mutta lapselle järjestetään varhaiskasvatusta vain yhdessä kunnassa, määrätään maksu sen perheen tulojen perusteella, jonka luona lapsella on väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain (661/2009) mukainen asuinpaikka. Jos lapselle järjestetään varhaiskasvatusta kahden kunnan alueella, on maksu määrättävä erikseen molemmissa kunnissa.

2.1. Varhaiskasvatuksen kuukausimaksujen maksuprosentit ja tulorajat

Perheen koko	Tuloraja €/kk	Korkein maksu %	Korkeimman maksun tuloraja €
2	3 874	10,7 %	6 626
3	4 998	10,7 %	7 750
4	5 675	10,7 %	8 427
5	6 353	10,7 %	9 105
6	7 028	10,7 %	9 780
Korkein maksu			295
Korkein maksu 2.lapsesta			118
Alin perittävä maksu			28
Tulorajan korotus/lisälapsi			262

Jos perheen koko on suurempi kuin kuusi, korotetaan maksun määräämisen perusteena olevaa tulorajaa 262 eurolla kustakin seuraavasta perheen alaikäisestä lapsesta.

Suostumuksen korkeimpaan maksuluokkaan voi ilmoittaa sähköisesti kotisivuilla varhaiskasvatuksen asiakkaana tunnistautumisen kautta.

3. Maksun perusteena olevat tulot ja niiden selvittäminen

3.1. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksun määräämisen perusteena olevat tulot

- Palkkatulo, myös ulkomailla ansaittu
- Lomaraha, lomakorvaus
- Ammatin- tai liikkeenharjoittamisesta saatu henkilökohtainen tulo
- Laskennallinen metsätulo
- Huoltajien ja hoidossa olevan lapsen eläkkeet, elinkorot
- Elatusavut, elatustuet (kyseessä olevan lapsen osalta)
jos elatusvelvollinen maksaa elatusavun suoraan, on toimitettava kopio oikeuden päätöksestä ja kuitti maksetusta elatusavusta.

- Sairauspäivä-, äitiys- ja vanhempainraha, isyysraha, joustava hoitoraha, osittainen hoitoraha, yksityisen hoidon tuki
- Työttömyyskorvaukset, lapsikorotukset
- Muut jatkuvat henkilökohtaiset tulot sekä pääomasta että muusta omaisuudesta saatavat bruttotulot esim. vuokratulot (- maksettu yhtiövastike), henkilökohtaiset palkkiot yms.
- Vakuutusyhtiöiden maksamat muut kuin sairaus- ja tutkimuskorvaukset
- Ylityöt, vuorolisät
- Omaishoidontuki
- Ansiotuloa korvaavat päivärahat ja muut tulot, ammattikoulutusraha
- Luontaiset (palkka + luontaiset lasketaan yhteen)
- Yrittäjäraha, starttiraha ja muut vastaavat tuet

3.2. **Tuloina ei oteta huomioon**

- Lapsilisää
- Opintorahaa, aikuiskoulutustukea, opintotuen asumislisää
- ansiotuloa korvaavia kohtuullisia päivärahoja, matka-, ruoka- tai majoituskorvauksia
- Vammaisetuuksista annettavaa etuutta (vammainen tuki, eläkettä saava hoitotuki)
- Kansaneläkelain mukaista lapsikorotusta
- Asumistukea
- Tapaturmavakuutuksen perusteella suoritettavia sairaanhoito- ja tutkimuskuluja
- Sotilasavustusta, rintamalisää
- toimeentulotukena maksettavaa toimintarahaa ja matkakorvausta
- Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain mukaan ylläpitokorvausta
- julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain mukaan kulukorvausta
- Opintojen johdosta suoritettavia apurahoja ja muita vastaavia avustuksia
- Perhehoidon kustannusten korvauksia
- Lasten kotihoidon tukea

3.3. **Tuloista vähennetään**

Suoritettavat elatusapumaksut perheen ulkopuolisille lapsille, joista on toimitettava selvitys ja maksetusta elatusavusta on toimitettava tosite.

Rahana maksettu syytinki, josta on toimitettava tosite.

3.4. **Tulojen selvittäminen**

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksu määräytyy perheen ajantasaisten tulojen perusteella.

Kaikista ilmoitetuista tuloista täytyy olla tosite.

Jos perhe ei toimita tulotositteita asiakasmaksun määrittämiseksi varhaiskasvatuksen aloittamiskuukauden loppuun mennessä, kunta voi määrätä varhaiskasvatuksesta enimmäismaksun. Tulojen ilmoittamatta jättämisen vuoksi perittyjä maksuja ei tarkisteta alhaisemmaksi.

Ansiotulojen selvittämiseen käytetään

- palkkalaskelmaa tai palkkatodistusta
- viimeisessä verotuksessa vahvistettua veronalaisia tuloa
- viimeksi kuluneen vuoden keskimääräistä kuukausituloa mikäli ansiotulot vaihtelevat kuukausittain
- tulorekisteriä täydentämään toimitettuja tuloja

Yrittäjien tulojen selvittämiseen käytetään

- kirjanpitäjältä tai tilitoimistosta saatua todistusta palkasta
- tuloslaskelmaa, tasetta ja yhtiösopimusta

Opiskelijan tulee toimittaa oppilaitoksen todistus läsnäolosta kuluvana lukuvuonna sekä opintojen kestosta.

Voimassa olevat tiedot tulee toimittaa varhaiskasvatuspalveluihin Virastokatu 2.

4. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut

Asiaksmaksu peritään enintään yhdeltätoista kalenterikuukaudelta toimintavuoden aikana (1.8. – 31.7.). Heinäkuu on maksuton kuukausi, jos varhaiskasvatuspalvelu on jatkunut katkeamattomana edellisestä vuoden elokuusta alkaen

Jos lapsi on varhaiskasvatuksessa kaikkina kuukausina, voidaan maksu periä myös heinäkuulta, mikäli poissaoloja muun kuin sairauden vuoksi on enintään $\frac{3}{4}$ lapsen kuukausittaisten hoitopäivien määrästä. Maksimipäiviä käytävällä lapsella tulee olla poissaoloja vähintään 16 päivää vuodessa. Poissaolopäiviä laskettaessa otetaan huomioon etukäteen ilmoitetut poissaolot.

Varhaiskasvatuksen asiakkaalle tehdään palvelusopimus, jossa lapselle määritetään sovittu varhaiskasvatusaika kuukaudessa, Palvelusopimus tehdään kaikissa varhaiskasvatuspalveluissa varhaiskasvatuksen alkaessa päiväkodinjohtajan tai perhepäivähoidonohjaajan kanssa.

Lapsen varhaiskasvatusajan muuttuessa palvelusopimus päivitetään päiväkodinjohtajan tai perhepäivähoidonohjaajan kanssa. Mikäli varhaiskasvatuksen tarve muuttuu pysyvästi kesken kuukauden, muutetaan välily seuraavan kuukauden alusta uutta laajuutta vastaavaksi

Kun asiakassuhde alkaa tai päättyy kesken kalenterikuukauden, peritään maksu varhaiskasvatuspäätöksessä vahvistetusta aloituspäivämäärästä lukien valitusta tuntivälyksestä lasketun keskimääräisen päivähinnan mukaan.

Mikäli varhaiskasvatusaika on vaikea arvioida, voidaan esim. kolmen kuukauden seurannan jälkeen ottaa käyttöön näiden kuukausien keskiarvo. Maksun määräytymisen perusteena ovat varattu varhaiskasvatusaika ja maksun suhteuttaminen kokoaikaisen asiakasmaksun mukaan.

Vanhemmat ilmoittavat varhaiskasvatusyksikköön etukäteen lapsen läsnäolopäivien hoitoajan. Mikäli lapsi on ennalta varattuna läsnäolopäivänä

poissa tai sairaana, näiltä päiviltä peritään maksu. Läsnaolopäivän veroisia ovat myös vanhempien vuosilomapäivät.

Vuorohoidolla tarkoitetaan vanhempien työstä johtuvaa klo 18 - 06 välistä varhaiskasvatuksen tarvetta sekä lauantai - ja sunnuntaina toteutettua varhaiskasvatusta. Vuorohoidossa olevalla esiopetusikäisellä on oikeus osallistua maksuttomaan esiopetukseen 20 tuntia viikossa.

Vuorohoidossa oleva koululainen voi käyttää arkisin ja viikonloppuisin vain ilta- ja yöhoitoa. Vuorohoitoa tarvitsevan koululaisen ensisijainen koulu on oma lähikoulu eikä vuorohoidon tarve ole peruste toissijaiseen kouluun hakeutumiselle.

4.1. **Viisiportainen maksujärjestelmä**

Maksu määritellään varatun varhaiskasvatusajan (tuntien) perusteella kuukausimaksuna seuraavasti:

Varhaiskasvatusaikavälys	Esimerkki päivittäisestä hoitoajasta	Maksuprosentti kokoaikaisesta maksusta
0-40	vain esiopetuksessa	35 %
41-80	4 h	60 %
81-110	5 h	70 %
111-140	7 h	85 %
yli 141-	Yli 7 h	100 %

0-40 tunnin tuntivälys on voimassa vain esiopetuksen lisänä tarjottavassa täydentävässä varhaiskasvatuksessa.

Asiakasmaksu on suhteutettu valitun varhaiskasvatusajan mukaisesti. Jos tuntien määrää ei perustellusta syystä pystytä varhaiskasvatuksen alkaessa arvioimaan oikein, voidaan varattua tuntivälystä muuttaa jo yhden kuukauden kuluessa.

Myöhemmin mikäli sovittu varhaiskasvatusaika ylittyy kahtena peräkkäisenä kuukautena, korotetaan välys käytettyä laajuutta vastaavaan portaaseen ja on voimassa vähintään seuraavat 2 kk.

Tilapäisesti annettava varhaiskasvatus

Varhaiskasvatusta voidaan antaa tilapäisesti (1-10 päivää kuukaudessa), jolloin maksuna peritään 24,00 euroa/ pv kokoaikaisesta varhaiskasvatuksesta, 12,00 euroa/ pv osa-aikaisesta (5 h/pv) varhaiskasvatuksesta ja vuorohoidosta 36,00 euroa/ vuorokausi vanhempien tuloista riippumatta. Tilapäisestä hoidosta ei tehdä varhaiskasvatuspäätöstä.

5. Poissaolot ja kesäkeskeytys

Kesäaikaa lukuun ottamatta varhaiskasvatuksen asiakasmaksu peritään myös supistettuina toiminta-aikoina (joululoma, talviloma) päiväkodeissa ja ryhmäperhepäiväkodeissa järjestettävästä hoidosta

5.1. Poissaolojen vaikutus asiakasmaksuun

Kiinteästä kuukausimaksusta poiketaan ainoastaan seuraavissa tapauksissa

- Kun lapsi on sairauden johdosta poissa vähintään 11 toimintapäivää kalenterikuukauden aikana, peritään maksuna puolet kuukausimaksun määrästä.
- Kun lapsi on sairauden johdosta poissa kaikki kalenterikuukauden toimintapäivät, ei maksua tältä kuukaudelta peritä lainkaan. Lääkärin- tai terveydenhoitajan todistus on toimitettava.
- Kun lapsi on muun kuin sairauden johdosta poissa kaikki kalenterikuukauden toimintapäivät, maksuna peritään puolet kuukausimaksusta.
- Maksua ei peritä perhepäivähoidossa (hoitajan tai lapsen kotona järjestettävästä hoidosta), jos lapsi ei käytä varahoitoa hoitajansa poissaolon aikana. Maksua hyvitetään keskimääräisen päivittäisen varhaiskasvatusajan mukaisesti laskettuna vain siltä osin, kun tuntivälyksen tunteja jää käyttämättä.
- Kun lapsi on kotona isyysrahakaudella. Isyysrahakauden aikana ei ole oikeutta varhaiskasvatukseen, mutta oikeus samaan varhaiskasvatuspaikkaan säilyy. Isyysrahajaksoista johtuvasta poissaolosta on ilmoitettava varhaiskasvatuspaikkaan viimeistään kaksi viikkoa ennen sen suunniteltua aloittamispäivää.

5.2. Kesäkeskeytys

Kesäkuun alusta-elokuun loppuun ajoittuvista ennalta määräämään mennessä ilmoitetuista poissaoloista hyvitetään kokonaiset kalenteriviikot seuraavasti

- poissaolo on yhtäjaksoista
- lapsen tulee olla poissa vähintään koko heinäkuun
- kuukausimaksuja hyvitetään, mikäli valitun tuntivälyksen tunteja jää käyttämättä
- Jos lapsen huoltajat varaavat lapselle varhaiskasvatuspaikan lomansa ajaksi eivätkä peruuta sitä, peritään peruuttamatta jätetystä varhaiskasvatuspaikasta puolet tämän lain mukaan määrättyvästä kuukausimaksusta. Vaikka perheen tulot olisivat niin pienet, ettei lapselle ole määrättyä kuukausimaksua, peritään puolet tämän lain 7§:n mukaisesta pienimmästä maksusta.

Heinäkuu on maksuton, jos lapsen varhaiskasvatuspalvelu on jatkunut keskeytymättömänä edellisestä elokuusta lähtien.

6. Asiakasmaksun tarkistaminen

- Varhaiskasvatuksen asiakasmaksu tarkistetaan toiminta vuosittain tai lapsen varhaiskasvatuksen laajuuden (tuntivälys) muuttuessa
- Perheellä on velvollisuus ilmoittaa, jos perheen tulot muuttuvat olennaisesti (10 %) tai mikäli perheen koko muuttuu
- Maksu tarkistetaan seuraavan kuukauden alusta, kun tietojen muutos on toimitettu varhaiskasvatuspalveluihin (Virastokatu 2)
- Määräaikainen maksumuutos voidaan tehdä, kun perheen taloudellinen tilanne muuttuu väliaikaisesti, vähintään yhden kuukauden ajaksi (esim. työttömäksi jääminen, lomautukset, vankilatuomio)
- Jos maksun määräämistä koskeva päätös on perustunut asiakkaan antamiin virheellisiin tietoihin, voidaan maksu oikaista takautuvasti yhden vuoden ajalta
- Voimassa olevat säädökset ja päätökset muuttuvat.

6.1. Maksun harkinnan varainen alentaminen/poistaminen tai maksu jää maksamatta

Asiakasmaksu voidaan jättää perimättä tai sitä voidaan alentaa siltä osin kuin maksun periminen vaarantaa perheen toimeentulon edellytyksiä, lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteutumista tai jos siihen on syytä huollolliset näkökohdat huomioiden.

Maksu poistetaan, jos perhe saa toimeentulotukea.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan sijoittamien lasten sijaisvanhemmilta ei peritä varhaiskasvatuksen asiakasmaksua.

Maksua ei peritä siltä osin, kun varhaiskasvatus on määritelty kehitysvammaisen lapsen erityishuolto-ohjelmassa erityishuolloksi tai lastensuojelun avohuollon tukitoimeksi.

Jos perheellä on maksuvaikeuksia, tulee perheen ottaa yhteyttä asiakaslaskutukseen ja sopia maksujärjestelyistä ennen laskun eräpäivää.

Maksamattomat asiakasmaksut ovat ulosottokelpoisia. Viivästyskorko on korkolain mukainen vuotuinen viivästyskorko lisättynä perintäkuluilla.

7. Asiakassuhteen irtisanominen

Asiakassuhteen irtisanomiselle annetaan kahden viikon ohjeellinen irtisanomisaika. Kunnan taholta irtisanomista ei voida suorittaa.